

Č. 11.185.

Pojištění nemocenské, invalidní a starobní:
 * Zapsaná pojišťovna pomocná, provádějící nemocenské pojištění za-
 městnanců, členů živn. společenstva z usnesení valné hromady spo-
 lečenstevní podle § 121 živn. ř., není společenstevní nemocenskou poji-
 šťovnou podle § 27 zák. č. 221/1924 Sb.

(Nález ze dne 29. března 1934 č. 2091/32.)

V ě c: Okresní nemocenská pojišťovna v P. proti ministerstvu so-
 ciální péče o sociální pojištění.

V ý r o k: Nař. rozhodnutí se zrušuje pro nezákonnost.

D ů v o d y: Jan S., pekař v B., odhlásil dne 10. ledna 1927 své za-
 městnance z pojištění u okr. nemoc. pojišťovny v Plzni a přihlásil je
 ku Všeobecné nemocenské pojišťovně v Plzni. Okr. nemoc. pojišťovna
 v Plzni výměrem z 22. ledna 1927 tyto odhlášky nevzala na vědomí
 s odůvodněním, že zaměstnanci nepřestali vykonávat práci a služby
 povinně pojištěné a v důsledku toho přičily se odhlášky ustanovení
 § 17 zák. č. 221/24 Sb. K odvolání Jana S. rozhodla osp v Plzni výmě-
 rem z 2. března 1928, že okr. nemoc. pojišťovna v Plzni je povinna zmí-
 něné odhlášky přijmouti, ježto není ustanovení, jež by přestup k jiné
 nemocenské pojišťovně za trvání pojistného poměru zakazovalo. Min.
 soc. péče nař. rozhodnutím v pořadu stolic potvrdilo tento výměr úřadu
 I. stolice měníc jeho důvody takto:

»Tvrzení zaměstnavatele Jana S., že jest členem společenstva pe-
 kařů, které se dne 5. března 1908 od 1. března 1909 usneslo korpora-
 tivně přistoupiti k Všeobecné nemocenské pojišťovně ve smyslu § 114
 lit. g) a § 121 živn. řádu, ač nebylo spisově prokázáno, nebylo proti-
 stranou, již dána byla možnost o něm se vyjádřiti, popřeno, takže lze
 je vzíti za nesporné. V důsledku toho všichni zaměstnanci Jana S., s vy-
 jímkou osob zaměstnaných v domácnosti, byli ex lege členy Všeobecné
 nemocenské pojišťovny, která pro členy společenstva pekařů fungovala
 jako společenstevní pokladna ve smyslu § 27 zák. č. 221/24 Sb. Nešlo
 tedy v daném případě o odhlášku v technickém slova smyslu, ale o vy-
 značení legálního stavu, že totiž zaměstnanci Jana S. ex lege byli členy
 Všeobecné nemocenské pojišťovny fungující v daném případě jako po-
 jišťovna společenstevní. Nebylo tedy třeba souhlasu pojištěnců, neboť
 § 30 cit. zák. vztahuje se jen na pojišťovny uvedené v §§ 28 a 29, ni-
 koli na pojišťovny podle § 27 zák. č. 221/1924 Sb.»

O stížnosti, kterou na toto rozhodnutí podala okr. nemoc. pojišťovna
 v Plzni, uvážil nss toto:

Nař. rozhodnutí, jak zřejmo z jeho právě cit. odůvodnění, založeno
 jest na právním názoru, že zaměstnanci, o něž tu jde, byli ve smyslu
 § 27 zák. z 9. října 1924 č. 221 Sb. pojištěni ex lege u Všeobecné ne-
 mocenské pojišťovny v Plzni, poněvadž tato podle usnesení valné hro-

mady živn. společenstva pekařů v Plzni z r. 1908 fungovala pro členy tohoto společenstva jako společenstevní nemocenská pojišťovna. Ná-
zoru tomu stížnost právem vytýká, že nemá v zákoně opory.

Cit. § 27 stanoví, že osoby povinně pojištěné, zaměstnané u povin-
ných členů živn. společenstva — mimo osoby v domácnosti zaměst-
nané — jsou povinně pojištěny u společenstevní nemocenské pojišťov-
ny, ve kterou se přeměňuje společenstevní nemocenská pokladna
Z ustanovení toho se podává, že povolává jen společenstevní nemocen-
ské pojišťovny, vzniklé z dřívějších společenstevních nemocenských po-
kladn, k obligatornímu pojištění osob povinně pojištěných, zaměstna-
ných u povinných členů živn. společenstev. Všeobecná nemocenská po-
jišťovna však není společenstevní nemocenskou pojišťovnou, nýbrž za-
psanou pojišťovnou pomocnou. I kdyby valná hromada společenstevní
se byla svého času podle § 121 živn. řádu usnesla přistoupiti ke zmí-
něné zapsané pokladně pomocné, nelze tuto pojišťovnu s hlediska cit.
§ 27 považovati za společenstevní nemocenskou pojišťovnu. Tento pa-
ragraf, jak vpředu byl citován, přeměňuje ve společenstevní nemocen-
ské pojišťovny jedině dosavadní společenstevní nemocenské pokladny.

Zákon o nemocenském pojištění z 30. března 1888 č. 33 ř. z. do or-
ganisace společenstevních pokladn nemocenských, zřízených podle
ustanovení VII. hlavy živn. řádu, nijak nezasáhl, omeziv se pouze na
předpis, že pokladny jsou povinny stanovy své ohledně právních ná-
roků pojištěnců a příspěvkové povinnosti zaměstnavatelů uvést v sou-
lad s předpisy nového zák. (§ 58 odst. 2 a 3), a prohlásiv, že členové
jejich nejsou povinni přistoupiti k některé pokladně podle tohoto zák.
zřízené, a že ustanovení §§ 5 a 9, jakož i hlavy II, III a IV na ně se ne-
vztahují (§ 58 odst. 1 a 4). Předpis § 11 novely z 15. května 1919 č. 268
Sb. zakázal pak tvoření nových společenstevních pokladn, § 58 odst. 2
ve znění zák. z 22. prosince 1920 č. 689 Sb. zavedl novou organizaci
nemocenských pokladn společenstevních a důsledkem toho zrušil v čl.
IV předpisy živn. řádu o společenstevních nemocenských pokladnách.
Novela z 22. prosince 1921 č. 489 Sb. konečně stanovila, že u společen-
stevní pokladny jsou povinně pojištěni všichni, kdo jsou zaměstnáni
u členů společenstva, mimo osoby v domácnosti zaměstnané.

Z tohoto vývoje jest zřejmo, že nemocenský zákon, platný před
účinností zák. č. 221/24 Sb., pod pojem »společenstevní nemocenské
pokladny« zahrnoval jedině a výhradně nemocenské pokladny, zřízené
pro zaměstnance členů společenstva živn. společenstvem samým, orga-
nisované původně podle ustanovení VII. hlavy živn. řádu.

Tyto pokladny převádí § 27 cit. zák. č. 221/24 Sb. na společenstevní
nemocenské pojišťovny a nemá ustanovení, jež by jim na roveň kladlo
zapsané pojišťovny pomocné, pojišťují-li zaměstnance členů živn. spo-
lečenstva. O těchto zapsaných pojišťovnách pomocných má cit. zákon
speciální ustanovení v §§ 29 a 30, kde stanoví zvláštní podmínky jejich
organisace, neposkytuje jim však výsadu povinného — *ipso iure* — po-
jištění, jakou poskytl v § 27 společenstevním nemocenským pojišťov-
nám.

Vykládal si tudíž žal. úřad nesprávně zákon, když vyslovil, že zaměstnanci Jana S. se stali ex lege členy Všeobecné nemocenské pojišťovny v Plzni podle § 27 zák. č. 221/24 Sb., a nezbylo, nežli nař. rozhodnutí, zakládající se pouze na tomto nezákonném názoru, zrušiti podle § 7 zák. o ss.

Vývody stížnosti, zabývajícími se předpoklady přestupu od okresní nemocenské pojišťovny k zapsané pojišťovně pomocné, nemohl se nss zabývat, poněvadž žal. úřad s tohoto hlediska sporný případ neposuzoval.

Č. 11.186.

Občanství státní: Nemanželské děti čsl. státního občana a cizinky nabývají legitimaci per subsequens matrimonium státního občanství čsl. teprve od uzavření sňatku rodičů, nikoliv se zpětnou účinností od narození.

(Nález ze dne 29. března 1934 č. 6289.)

V ě c: Karel Z. v Mukačevu proti ministerstvu národní obrany o výchovné.

V ý r o k: S t í ž n o s t s e z a m í t á p r o b e z d ů v o d n o s t.

D ů v o d y: St-l, kapitán, uzavřel dne 14. dubna 1930 sňatek s Vilémínou B., s níž měl dvě nemanželské děti, a to syny Karla, narozeného dne 16. srpna 1926 v Chebu a Evžena, narozeného dne 26. dubna 1928 v Mukačevě. K žádosti ze 17. května 1930 — v níž uvedl, že ačkoli byli oba synové od svého narození připsáni st-li jako otci, nemohl žádati o přiznání výchovného, jelikož matka a tím též děti neměly čsl. státního občanství — bylo st-li přiznáno výměrem velitelství 12. pěší divise — intendance z 30. května 1930 výchovné od 1. května 1931.

Podáním ze 14. července 1931 žádal st-l za přiznání výchovného na oba syny ode dne jich narození až do dne sňatku svého s jejich matkou, dovozuje, že jest legitimace obou dítek již provedena a že jsou tedy oba synové manželskými se všemi právy z tohoto poměru vyplývajících, poněvadž legitimace má podle soukromoprávních pravidel zpětnou účinnost, a že tedy vyhovuje podmínkám § 144 zák. č. 103/1926 Sb. Zem. vojenské velitelství — intendance v Košicích výměrem z 24. července 1931 žádosti nevyhovělo, protože »podle vysvětlivek k plat. zák. (V. V. 1928 č. 71 str. 25 dole, doplněných V. V. 1930 č. 59 čl. 262) přísluší výchovné na nemanželské děti teprve prvním dnem následujícího měsíce, kdy byly otci s jeho svolením v matrice připsány. Neměly-li v daném případě čsl. příslušnost, nelze přiznati výchovné na ně za žádných okolností.«

Do tohoto výměru vznesl st-l odvolání, v němž poukazoval na důvody své žádosti ze 14. července 1931, dodává, že legitimace projevuje účinky ex tunc i co do přiznání státního občanství, a podotkl, že připsání otcovství v matrice narozených jest u syna Evžena již prove-